

MOZART EN ZIJN BRIEVEN

ELEONORE PAMEIJER
MARIN MARS
MARIJKE VAN KOOTEN
DORIS HOCHSCHEID
EVERT VAN DER MEULEN

fluit
viool
altviool
cello
acteur

entree f 20,-
donateurs f 15,-

29 maart 1998
zondag 20.15 uur
kerk open 19.30 uur

Kunst aan de Dijk

in het Oude Kerkje van Kortenhoef
aan de Kortenhoefsedijk

'WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756-1791) EN ZIJN BRIEVEN'

PROGRAMMA

Fluitkwartet KV 285a in G gr.t.

- * Andante
- * Tempo di menuetto

Fluitkwartet K.V. 298 in A gr.t.

- * Andantino
- * Menuetto
- * Rondeau. Allegretto grazioso

Fluitkwartet KV 285 in D gr.t.

- * Allegro
- * Adagio
- * Rondeau. Allegretto grazioso

PAUZE

Fluitkwartet KV anh. 171 (285b) in C gr.t.

- * Allegro
- * Thema con variazioni. Andantino

Tussen de kwartetten door draagt de acteur Evert van der Meulen een aantal fragmenten voor uit Mozart's brieven uit Mannheim, Parijs, München en Wenen in de Nederlandse vertaling van Lucas Bunge (*Arbeiders Pers*). Aan de hand hiervan wordt een beeld gegeven van het leven van Mozart tijdens het ontstaan van de uitgevoerde werken.

Enige citaten:

- We hadden allemaal van ganser harte het liefste al die maaltijden aan het Hof gemist...
- Wilt u alstublieft de gevraagde symfonieën zo gauw mogelijk sturen.
- Ik kus uw handen duizendmaal...
- Treur met mij, mijn vriend. Dit was de treurigste dag van mijn leven Mijn lieve moeder is heengegaan....
- Maar muziek mag, ook in de schokkendste situaties nimmer het oor beledigen...
- Zorg dat je onderweg lekker warm blijft, anders moet je veertien dagen thuis achter de kachel zweten, en dan zal iedereen je vergeten...
- Denk eens aan, Uwe Genade, wat onaangenaam dat voor mij zou zijn! Ik kan nog niet eens de helft betalen!
- Goede morgen, lief vrouwtje! Ik hoop dat je goed geslapen hebt, dat niets je gestoord heeft, dat je niet te gauw bent opgestaan, dat je geen kou vat, dat je niet buigt of strekt, dat je niet boos wordt op de dienstbode, dat je niet over de drempel valt...
- Mijn kwartet voor de Indiaanse Hollander (Dhr. de Jean), de ware mensenvriend, is ook bijna klaar.

In 1981 startte de stichting Kunst aan de Dijk haar activiteiten met de gelijknamige tentoonstelling, die het begin van een lange reeks culturele evenementen inluidde. Het laat-Gotische Oude kerkje werd het culturele centrum, zoals het dat ook was rond de eeuwwisseling, toen tientallen schilders er vertoefden. Kunst aan de Dijk biedt een uitgebalanceerd muziekprogramma, bestaande uit vijf concerten in het winterseizoen. Daarnaast is er eenmaal per seizoen een literaire avond. Een schilderijen tentoonstelling in de zomer vormt het jaarlijkse hoogtepunt. Kunst aan de Dijk geeft zoveel mogelijk publiciteit aan haar evenementen. U wordt donateur door een bedrag van minimaal f 40,- over te maken op gironummer 55.18.442. U ontvangt daarvoor maandelijks informatie en reductie op de toegangsprijs voor 2 personen. Telefoon secretariaat: 035 - 6232105.

Stichting Kunst aan de Dijk wordt gesteund door vele donateurs, de gemeente 's Graveland en de provincie Noord Holland.

ELEONORE PAMEIJER studeerde fluit bij Koos Verheul aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam, waar ze 'cum laude' het solistendiploma behaalde. Zij studeerde vervolgens bij Sue Ann Kahn aan het Bennington College in de Verenigde Staten en bij Severio Gazzeloni aan de Accademia Chigiana in Siena (Italië). Zij behaalde de aantekening Kamermuziek bij Abbie de Quant aan het Conservatorium te Utrecht. In 1984 gaf zij haar eerste recital in het Concertgebouw te Amsterdam en was prijswinnaar van het Frank Martin Concours. Als soliste trad ze op met diverse orkesten en ensembles o.l.v. dirigenten als Lucas Vis, David Porcelijn, Arturo Tamayo, Ingo Metzmacher, Lev Markiz, Reinbert de Leeuw en Oliver Knussen. Verschillende malen verleende zij solistische medewerking aan bijzondere producties in het Holland Festival. Zij maakte vele concerttournees door Europa en de Verenigde Staten. Zij vormt duo's met de pianist Frans van Ruth, de harpiste Ernestine Stoop en de Spaanse gitariste Lourdes Pavia. Daarnaast treedt zij op in verschillende kamermuziekensembles waaronder het ASKO Ensemble en het Schönberg Ensemble. Zij heeft veel succes met haar solo programma Fantasieën, waarin zij de twaalf Fantasieën van G.Ph. Telemann uitvoert in combinatie met voor haar gecomponeerde muzikale commentaren van tien Nederlandse componisten. Zij maakte vele radio- en televisieopnames en tevens een aantal grammofoonplaten en CD's.

MARIJKE VAN KOOTEN studeerde aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam bij Bouw Lemkes. Tijdens haar studie maakte zij deel uit van het Europees Jeugd Orkest o.l.v. Claudio Abbado. In 1987 was zij finaliste van het Nationaal Viool Concours Oskar Back en behaalde de Prijs van de stad Amsterdam alsmede de Europese Optiebeursprijs voor de beste vertolking van de speciale concourscompositie. In 1988 behaalde zij het diploma Uitvoerend Musicus met de hoogste onderscheiding en vervolgde haar studie bij David Takeno in Londen. Zij vervingde regelmatig in het Koninklijk Concertgebouw Orkest en was werkzaam in diverse ensembles waaronder het Nieuw Ensemble en de Amsterdamse Bach Solisten. Sinds 1993 is zij eerste violiste van het Schönberg Ensemble. Zij geeft soloconcerten en maakt o.a. deel uit van Trio Milhaud en Ensemble Amadé.

MARIN MARS, viool, werd op veertienjarige leeftijd toegelaten tot het Sweelinck Conservatorium Amsterdam waar ze haar studie bij Mark Lubotsky afsloot met de hoogste onderscheiding. Op het Oskar Back Concours 1985 won zij de Elizabeth Back prijs en ontving ze bovendien de BUMA-fonds prijs voor de beste uitvoering van de Nederlandse compositie. Zij vervolgde haar studie bij Mark Lubotsky aan de Musikhochschule van Hamburg. In 1988 werd haar na een recital in de Hamburgse Musikhalle het Masefield Stipendium toegekend. Marin Mars geeft regelmatig concerten in binnen- en buitenland. Zij maakt deel uit van het Giotto Ensemble.

DORIS HOCHSCHEID kreeg haar eerste cellolessen op tienjarige leeftijd en studeerde vanaf haar veertiende bij Herre-Jan Stegenga

aan het Rotterdams Conservatorium. In 1991 werd zij toegelaten tot de klas van Dmitri Ferchtman aan het Sweelinck Conservatorium Amsterdam. Zij volgde masterclasses bij Stanislav Apolin, Colin Carr, Siegfried Palm en William Pleeth. In 1992 was zij finaliste van het Tromp concours voor de Beneluxlanden in Eindhoven, waar haar de aanmoedigingsprijs werd toegekend. In 1993 maakte zij haar radio-debuut met de eerstbekende uitvoering in Nederland van "El Pont" van Federico Monpou in het kader van een VPRO-project. In 1994 was zij, in het AVRO-televisie-programma "Jonge mensen op het concertpodium", soliste in "Kol Nidrei" van Max Bruch. Tevens soleerde zij op uitnodiging van dirigent Lev Markiz in het Concerto Grosso no 2 van Alfred Schnittke tijdens het Schnittke-feest in Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht. In 1995 werkte zij mee aan de cd "Modern Times, music by Dutch Jewish composers" op het label Channel Classics en trad zij op in België en Duitsland. Doris Hochscheid is lid van het Koehlin Ensemble en bespeelt sinds geruime tijd een Grancino-cello uit 1700.

EVERT VAN DER MEULEN werd geboren op Curaçao. Hij studeerde aan de Toneelschool in Amsterdam van 1979 tot 1983. Hij was van 1983 tot 1985 acteur bij de toneelgroep Baal en richtte daarna met een groep jonge acteurs 'Mug met de Gouden Tand' op. Vanaf 1990 is hij free-lance acteur bij o.a. Orkater, Toneelgroep Amsterdam, Art en Pro, Toneelschuur Producties, Theater van het Oosten en Theatergroep Carrousel. Naast dit toneelwerk speelde hij verschillende televisie- en filmrollen. Als docent begeleidt hij regelmatig projecten aan de Toneelschool en de Rietveldacademie.

TOELICHTING PROGRAMMA

Een tas vol...

In de winter van 1777/78 verbleef Mozart in Mannheim. Het 21-jarige genie was in die periode op zoek naar een nieuwe baan. Het beviel hem niet in Salzburg, waar hij bij de aartsbisschop in dienst was; musici werden onder het laagste personeel geschaard. De muzikale smaak in Salzburg? "Grove, lompe, liederlijke hofmuziek", oordeelde Mozart. Om te proberen ergens anders een betere betrekking te vinden, had hij enkele maanden verlof gekregen. En zo vertrok hij eind september 1777 uit Salzburg met een tas vol aanbevelings-brieven van zijn vader. Zijn moeder reisde met hem mee. Via München, Augsburg, Hohenaltheim en Mannheim voerde de reis naar het einddoel Parijs. In Mannheim werd echter de winter doorgebracht. Niet onplezierig: Mannheim was in die dagen een belangrijk muzikaal centrum, met aan het hof een goed orkest. Mozart had er een paar muziekleerlingen, gaf concerten en kreeg enkele compositieopdrachten. Een van zijn opdrachtgevers was de welgestelde Hollander Ferdinand de Jean (de Jong?), een chirurg bij de Oost-Indische Compagnie. Van hem kreeg Mozart de opdracht drie eenvoudige en korte fluitconcerten te schrijven en een paar fluitkwartetten. Hij zou hiervoor 200 Gulden krijgen. In een brief van 18 december schreef Mozart: 'Een kwartet voor de Indiaanse Hollander, voor de ware mensenvriend, is ook bijna klaar'. Mozart sprak hier waarschijnlijk over het fluitkwartet KV 285, want het manuscript is gedateerd 'Mannheim, 25 december 1777'. Het fluitkwartet KV 285a schreef Mozart waarschijnlijk ook in opdracht

van De Jean. De rest van de compositieopdracht liet Mozart echter een beetje slossen. Hij had wel andere zaken aan z'n hoofd: hij had zojuist de zangeres Aloysia Weber ontmoet en was tot ver over zijn oren verliefd (toen later bleek dat hij haar niet kon krijgen, trouwde hij met haar zus Constanze...).

Scherztrondo

Lang heeft men gedacht dat het fluitkwartet KV 298 geschreven werd in 1778 in Parijs, niet lang na de kwartetten KV 285 en KV 285a. Inmiddels weet men beter: het kwartet stamt uit Mozarts Weense periode. In die tijd was Mozart goed bevriend met baron Gottfried von Jacquin. Zij brachten vele avonden musicerend met elkaar door, waarbij ook andere vrienden werden uitgenodigd. Waarschijnlijk schreef Mozart het fluitkwartet KV 298 als Hausmusik voor een van die muzikale soirées. De thematische ideeën in alle delen van dit kwartet zijn bewerkingen van muziek van tijdgenoten. Zo is het thema van het laatste deel gebaseerd op een aria uit Paisiello's opera 'Le gare generose'. Aangezien deze opera op 1 september 1786 in Wenen in première ging en het bekend is dat Mozart hem in januari 1787 in Praag heeft gehoord, is de datering van het kwartet redelijkerwijs vast te stellen tussen eind 1786 en begin 1787. Dat deze muziekavonden een vrolijke boel geweest moeten zijn, bewijst ook de ridicule tempo-aanduiding bij het laatste deel: Rondieaux. Allegretto grazioso, ma non troppo presto, però non troppo udagio. Così-così-con molto garbo, ed Espressione. Dat betekent zoveel als: 'Scherztrondo. Sierlijke beweeglijkheid, maar niet te snel, echter niet te langzaam. Zo, zo - met veel bevalligheid en expressie'.

Minke Hylarides

Literaire avond 26 april 20.15 uur.

KUN JE DE WERKELIJKHEID
FANTASEREN?

Hoever kan een schrijver gaan met de
vermenging van feit en fictie?

Elsbeth Etty in gesprek met
Hella Haasse & Arthur Japin

met dank aan

 NOG Verzekeringen